

10 Soruda Hepati B

*Koli: Türkiye'deki LGBTİ+ jargonunda cinsel ilişki anlamına gelir.

HEVİ LGBTİ+ Derneği
Kolime Sağlık Serisi 5

10 Soruda Hepatit B

Şubat, 2024

Hazırlayanlar:

Filiz Ak
Ameda Karakuzu
Ercan Aydın

Tasarım ve Dizgi:

Zafer Rıfat İrmak

"Bu broşür Fransa Dışışleri Bakanlığı'nın Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği aracılığıyla hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamiyle HEVİ LGBTİ+ Derneği'ne aittir ve Fransa Büyükelçiliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

10 Soruda Hepatit B

Hepatit Nedir?

- 1.Hepatit B Nedir?
2. Hepatit B Nasıl Aktarılır?
3. Hepatit B Nasıl Aktarılmaz ?
- 4.Kimler Risk Altındadır?
5. Hepatit B'nin Aktarımını Önlemek Mümkün mü?
6. Hepatit B Belirtileri Nelerdir?
- 7.Bende Hepatit B Olup Olmadığını Nasıl Anlarım?
8. Hepatit B ve Diğer Enfeksiyonlar Arasında İlişki Var mıdır?
9. Hepatit B'nin Tedavisi Var mıdır?
10. Hepatit B ile İlgili “Aklımda Deli Sorular” Varsa Ne Yapabilirim?

Hepatit Nedir?

Hepatit, karaciğer iltihabı anlamına gelen bir terimdir. Hepatite yol açan pek çok neden vardır. Ağır alkol kullanımı, bazı ilaçlar, toksinler, bazı tıbbi durumlar Hepatite neden olsa da virüsler Hepatitlerin en sık görülen nedenidir.

Hepatit virüsleri olarak adlandırılan beş virüs vardır: Hepatit A, B, C, D, E. Bunlardan Hepatit A (HAV), Hepatit B (HBV) ve Hepatit C (HCV) virüsleri, Hepatitlerin çoğundan sorumludur. Bu üç virüs benzer belirtilere neden olabilir, ancak aktarım yolları ve karaciğere etkileri farklıdır. HAV ve HBV'ye karşı aşılar mevcuttur, ancak HCV'ye karşı etkili bir aşı bulunmamaktadır.

01

Hepatit B Nedir?

Hepatit B enfeksiyonu, Hepatit B virüsünün (HBV) yol açtığı bir karaciğer enfeksiyonudur.

Bir kişiye ilk kez Hepatit B virüsü aktarımında, hiç belirtisiz veya çok az belirtiyile seyreden çok hafif bir enfeksiyon görülebilir. Bazı kişilerde kronik veya ömür boyu süren bir enfeksiyon gelişebilir.

Tüm dünyada Hepatit B ile enfekte olduğunu bilmeden kronik Hepatitle yaşayan milyonlarca insan vardır. Hepatit B karaciğer kanserinin önde gelen nedenidir. Karaciğer naklinin de en yaygın nedeni olduğu bilinmektedir.

Hepatit B virüsü ile enfekte bir kişiden gelen meni veya kan gibi vücut sıvılarının, enfekte olmayan birinin vücuduna girmesiyle yayılır. Hepatit B virüsü HIV'den 50-100 kat daha hızlı aktarılmaktadır. Cinsel aktivite sırasında kolayca aktarım gerçekleşir. Hepatit B ayrıca iğnelerin, şırıngaların veya uyuşturucu enjekte etmek için kullanılan diğer ekipmanların paylaşılması yoluyla da aktarılabilir.

Hepatit B virüsü aşağıdaki yollarla aktarılabilir:

Enfekte olan bir gebeden bebeğine

HBV ile yaşayan ve tedavi eriş(e)meyen kişilerle yapılan cinsellik ile

Hepatit B ile yaşayan kişinin kanıyla temas etmiş iğneler, şırıngalar (enjektörler) ve hatta glikoz monitörleri gibi tıbbi ekipmanların paylaşılması

Hepatit B ile yaşayan kişinin kanı veya açık yaralarıyla doğrudan temasla

Sağlık tesislerinde yetersiz enfeksiyon kontrolü sonucunda başka kişilere aktarılabilir.

Diş fırçası veya tıraş makinesi gibi kişisel eşyaların paylaşılması ile az da olsa aktarım mümkündür.

Cinsel Yolla Aktarım ve Hepatit B

Hepatit B cinsel temas yoluyla aktarılabilir. Birden fazla seks partneri olan ve kronik Hepatit B enfeksiyonu ile yaşıyan seks partnerleri olan aşılanmamış yetişkinlere bulaşma riski daha yüksektir.

Cinsel yolla aktarılan enfeksiyon olan yetişkinlerin %10 ila %40 kadarının geçmiş veya mevcut Hepatit B enfeksiyonuna dair bulguları vardır. Bu enfeksiyonların çoğu, cinsel yolla aktarılan enfeksiyon önleme veya tedavi hizmetlerinin sunumu sırasında evrensel aşılama yoluyla önlenebilirdi. Cinsel yolla aktarılan enfeksiyonlar ve Hepatit B için davranışsal risk faktörleri benzer olduğundan, cinsel yolla aktarılan enfeksiyonların tedavi tesislerinde rutin önleme hizmetlerinin bir parçası olarak tüm yetişkinlere Hepatit B aşısının sunulması yetişkinlerde Hepatit B enfeksiyonunu azaltmaktadır.

03

Hepatit B Nasıl Aktarılmaz ?

Hepatit B virüsü tükürükte bulunabilmesine rağmen öpüşme veya öpme ile aktarılmaz. Tokalaşma, sarılma gibi günlük temaslara yoluyla, aynı tabak çanağı ve yemeği paylaşmakla; yiyecek veya su yoluyla, hapşırma, öksürme, emzirme ile aktarılmaz.

04

Kimler Risk Altındadır?

Hepatit B aşısı olmayanlar, Hepatit B aşısı olduğu halde antikor düzeyi beklenen seviyede olmayan kişiler HBV'ye karşı korunmasızdır. Korunmasız olan herkese kan yoluyla ya da cinsel yolla HBV aktarılabilir.

Uyuşturucu enjekte etmek için kullanılan iğnelerin veya diğer ekipmanların paylaşılması, kişiyi Hepatit B, Hepatit C ve HIV açısından risk altına sokar. HIV ile enfekte olan fakat tanı almamış, tedaviye başlamamış olan kişilerin %10'unda aynı zamanda Hepatit B ve %25'inde de Hepatit C vardır.

LGBTİ+'ların ve sex işçilerinin kondoma erişimi kısıtlı olduğu için HBV'den korunması amacıyla aşılınması önemlidir.

05

Hepatit B'nin Aktarımını Önlemek Mümkün mü?

Hepatit B'nin aktarımını önlemek için temas yönetimi ve aşılama önemlidir. Hepatit B'ye karşı koruyucu aşı mevcuttur. HBV'ye karşı aşılama, enfeksiyonu azaltmanın yanı sıra esas olarak karaciğer kanserini önlemede etkili bir yöntem olmuştur. HBV aşısı kansere karşı ilk aşı olarak bilinmektedir.

Hepatit B aşısı Türkiye’de çocukluk çağı aşı takvimine 1998’de alınmıştır. Hepatit B aşısı doğumda, 1. ayın sonunda ve 6. ayın sonunda olmak üzere üç doz uygulanmaktadır.

Türkiye’de yürütölen Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programı ile Kronik Hepatit B enfeksiyonunu önleyerek Hepatit B ile ilişkili kronik karaciğer hastalığı, siroz ve hepatosellöler kanser yayılım hızını azaltması hedeflenmektedir. Türkiye’de 2005-2009 yıllarına göre 2015-2019 yıllarında Hepatit B tanısı almış vaka sayısında %76 azalma sağlandığı görölmektedir.

1998 öncesi doğduysanız ve Hepatit B aşınız yoksa ya da 1998 sonrası doğduysanız ve aşılarınız konusunda soru işaretiniz varsa bir hekime başvurup test yaptırabilir ve bağışık değilseniz hekimin yönlendirmesi ile aşı yaptırabilirsiniz.

06

Hepatit B Belirtileri Nelerdir?

Hepatit B enfeksiyonu, kısa süreli (akut) veya uzun süreli (kronik) olabilir.

Akut Hepatit B, kişinin Hepatit B virüsüyle karşılaşmasından sonraki ilk 6 ay içinde ortaya çıkan bir tablodur. Akut Hepatit B ile enfekte olan bazı kişilerde hiç belirti görölmez veya belirti tablosu hafif seyredir.

Akut Hepatit B enfeksiyonu, yorgunluk, halsizlik, kas ağrısı, iştahsızlık, bulantı, kusma, hafif ateş belirtilerinden oluşan grip benzeri bir tablo ile ortaya çıkabilir. Kandaki bilirubinlerin artışına bağlı olarak ciltte ve gözlerde sklera adı verilen beyaz bölgede sarılık ve açık renkli dışkı görülebilir.

Akut enfeksiyon sırasında HBV yüzey antijeni (HBsAG) ve HBVe antijeni (HBVeAg) enfeksiyondan sonraki dört hafta içinde tespit edilebilir hale gelir. Bağışıklık ve enfeksiyonun çözülmesi HBsAg'ye ve HBeAg'ye karşı antikorların (anti-HBs Ab ve AntiHBe Ab) gelişmesini takiben gelişir. Anti-HBs antikorların tespiti bağışıklığı gösterir.

HBsAg'ye karşı antikor eksikliği kronik HBV enfeksiyonunu gösterir. Hepatit B ile enfekte olan çoğu kişi, siroz veya son dönem karaciğer hastalığının başlangıcına kadar belirtisiz kalmaktadır.

Bende Hepatit B Olup Olmadığını Nasıl Anlarım?

Hepatit B ile enfekte olan pek çok insanda belirti görülmez, dolayısıyla Hepatit olup olmadığınızı bilmenin tek yolu test yaptırmaktır. Hepatit B ile yaşayan her 3 kişiden 2'si bu enfeksiyona maruz kaldığını bilmemektedir. Hekimler, Hepatitin türüne bağlı olarak bir veya daha fazla kan testi kullanarak Hepatiti teşhis eder.

Kimlere Test yapılmalı?

18 yaş ve üzeri tüm yetişkinler hayatlarında en az bir kez
Tüm gebeler her gebeliğin erken döneminde
HBV ile yaşayan gebelerden doğan bebekler
Hepatit B testi talep eden herkes
Hepatit B ile karşılaşma durumu yüksek olan herkes
periyodik olarak test yaptırmalıdır
Tek kullanımlık enjektörlerin birden fazla başkaları
tarafından kullanılması durumunda periyodik olarak test
yaptırmalıdır

HIV ile enfekte olan fakat tedaviye eriş(e)meyen

Hepatit C ile yaşayanlar
Birden fazla seks partneri olan kişiler
Böbrek diyalizi gören kişiler
Sebebini bilmeden karaciğer enzimleri yüksek olan kişiler
Kan, plazma, organ, doku veya meni bağışlayan kişiler

08

Hepatit B ve Diğer Enfeksiyonlar Arasında İlişki Var mıdır?

Hepatit B aktarım yolları aynı zamanda Hepatit C ve HIV aktarımı riski oluşturan yollardır. Madde ya da ilaç enjekte etmek için kullanılan iğnelerin veya diğer malzemelerin paylaşılması; kişiyi Hepatit B, Hepatit C ve HIV açısından risk altına sokar. CYAE'ler baskın olarak cinsel ilişki yoluyla aktarılmakla birlikte bazı kan ve kan ürünleri yoluyla aktarılabilmektedir. Kişide bir CYAE varken diğer testleri yapmak önemlidir çünkü genellikle kişide birden fazla CYAE mevcut olabilir. Hepatit için test yaptırırken hekimizden genel tarama yapmasını talep edebilirsiniz.

09

Hepatit B'nin Tedavisi Var mıdır?

Akut Hepatit B testi pozitif çıkan kişiler genellikle belirtilerin hafifletilmesine yardımcı olmak için destekleyici bakımla (dinlenme, yeterli beslenme ve sıvı alımı) tedavi edilir. Özgül bir ilaç mevcut değildir.

Kronik Hepatit B ile yaşayan kişiler antiviral ilaçlarla tedavi edilebilir ve karaciğer hastalığının ilerleme belirtileri açısından düzenli olarak izlenmelidir.

Kronik Hepatit B ile yaşayanlar için sağlığı önemli ölçüde iyileştiren ve karaciğere olan etkilerini geciktirebilen veya tersine çevirebilen çeşitli tedaviler mevcuttur.

Hepatit B ile İlgili “Aklımda Deli Sorular” Varsa Ne Yapabilirim?

Aile hekiminize ve/veya enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanına başurabilirsiniz. Eğer başuru için herhangi bir konuda ekiniyorsanız LGBTİ+ dostu hekimlere ulaşmak için LGBTİ+ derneklere danışabilirsiniz.

Kaynaklar:

CDC. Hepatitis B. (2023). <https://www.cdc.gov/hepatitis/hbv/index.htm>

Schneider, J. S., Silenzio, V. M., & Erickson-Schroth, L. (Eds.). (2019). The GLMA Handbook on LGBT Health [2 volumes

“Bu broşür Fransa Dışişleri Bakanlığının Ankaradaki Fransa Büyükelçiliği aracılığıyla hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla HEVİ LGBTİ+ Derneği'ne aittir ve Fransa Büyükelçiliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.”

Bu broşürün içeriği Aile Hekimliği Uzmanı Doktor Filiz Ak, Sosyal Hizmet Uzmanları Ercan Aydın ve Ameda Karakuzu tarafından hazırlanmıştır.

Bizi Takip Edin!

 www.hevilgbti.org

 info@hevilgbti.org

 +90 216 759 51 95

 @HeviLgbt

 @HeviLgbt

 HeviLgbtidernek

**INSTITUT
FRANÇAIS**

Turquie

“Bu broşür Fransa Dışişleri Bakanlığı'nın Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği aracılığıyla hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla HEVİ LGBTI+ Derneği'ne aittir ve Fransa Büyükelçiliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.”